

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 1 8 2 A 1 0 1 1 2

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Petek, 24. avgust 2018 / 60 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo, vodeno (1.) ali samostojno (2.). Interpretacija naj obsega najmanj 400 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

1.	2.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiva interpretacija bo ocenjena z 0 točkami. Osutek interpretacije, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

1. Vodena interpretacija

Mateja Gomboc: DANTEJEVA HIŠA (odlomek)

DRUGAČEN BRAT

Obe sta umolknili. Treščili sta skupaj s temo, ob kateri sta se pred meseci, kmalu po Martinem prihodu, že takoj sporekli. Marta je trdila, da Andreju branje nič ne pomaga, ker njegovi možgani komaj delujejo, toliko da že ve o medicini. Monika je vzrojila in Marti dopovedovala, da je dokazano, kako branje koristi še tako zakrnelim in bolnim možganom ter da so se že zgodili čudeži, ko ... Poleg tega Andrej kaže čustva, poglej njegove oči! Marta je uvidevno utihnila in se umaknila. Obljubila je Moniki, da bo Andreju brala, tudi če ne verjame v takšne čudeže. Vendar se je Monika po tistem počutila bedno. Kot bi jo zasačili pri pospravljanju morja s pomočjo cedila. V njej je telo neprestano upanje, da bo Andrej spregovoril, začel misliti, se sam od sebe premaknil, izrazil kakšno željo. Povsem lažno, brezsmiselno upanje, ki so ga zavrnilo vsi zdravniki. Vendar je Monika Andreju brala, pogovarjala se je z njim, mu razlagala prizore na televiziji, ga opozarjala na presenetljive dogodke in ga opazovala, kdaj se mu bo napela kakšna mišica na obrazu, kdaj bo izrekel kaj več, kdaj se ne bo strinjal z njo in se ji bo uprl, postal prejšnji nagajivi mlajši brat, ki je nemogoč, nadležen, nesramen in nagajiv, da se mora mama vmešati med njiju in jo opozoriti, da je vendar starejša sestra in naj se temu primerno tudi vede. O ja, starejša sestra je, zdaj se tako tudi obnaša.

»Kako je danes dihal?«

»Suh zrak je, to je dobro. Samo preventivno sem mu pihnila ventolin.«

»In zdaj?«

»Nič, v njegovi sobi sva, televizijo gledava, kviz. To ima rad, kajne?«

Marta je opravljala svojo dolžnost, ker je bila pri njiju v službi, vendar je bila zelo uslužna in pozorna. Kakšno srečo imava z njo, je spet prešinito Moniko.

Pogovarjali sta se še o hrani, ki jo je Andreju pripravila, in koliko je pojedel. In da bosta šla jutri do Tivolija, vendar šele proti večeru, ko bo manj vroče.

»Torej, lepo se imejta. Povej Aniju, da ga imam rada in da ga pogrešam. In da kmalu pridem, adijo,« se je Monika poslovila in pritisnila na rdečo tipko. Zavzdihnila je, vendar je bila mirna. Tako običajen dan sta preživela, kot vedno. Kaj pa je drugega pričakovati pri Andreju? Samo da ni zapletov zaradi pljuč. Spomladi je bilo spet strašno, spet se je ustrašila zanj. Že tako stisnjena pljuča so se mu zaprla, vneli so se mešički, bala se je, da mu bo kri zalila pljuča, kot takrat, ko se je prvič vrnil iz bolnišnice in je morala ponoči klicati rešilni avto. In že spet bolnišnica, nekaj dni ukleščenega strahu, da je bilo vse zaman in da Andrej zdaj prav zares umira. K sreči ni bilo tako nevarno, z Marto sta zmogli, dežurali sta noč in dan pri njem. Minilo je. Vprašanje pa je ostalo: kako je danes dihal? Druge fante njegove starosti vprašajo: kako je bilo danes v šoli? si bil kaj vprašan? zakaj imaš raztrgano jopico? si se spet pretepal? ti je katera všeč?

Andrej je pač drugačen brat.

ventolin – zdravilo, ki se uporablja za lajšanje težav z dihanjem

(Vir: Mateja Gomboc: Dantejeva hiša. Ljubljana: Založba Mladika, 2014. 82–83.)

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite, v čem je Monikin brat drugačen od drugih. Primerjajte Monikino in Martino skrb zanj ter pri tem citirajte poved, ki izraža Monikino stališče o branju.
- Povzemite ugotovitve in napišite svoje mnenje o Monikinem odnosu do brata. Ob primeru iz življenja presodite, kakšen je pomen vztrajnega stika s hudo ali neozdravljivo bolnim človekom.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte slovnična in pravopisna pravila ter slogovno ustreznost.

2. Samostojna interpretacija

France Bevk: BAJTAR MIHALE (odlomek)

Sedel je na klop, se držal stuljeno, glava mu je silila med ramena. V tistem trenutku, ko se je zavedel svoje samote, mu je zatrepetalo nekaj resnične, tople žalosti v očeh.

Izpod obrvi, na pol odsoten v mislih, je strmo opazoval gosposko hčer, ki je v svetlih čevljkah stopicala po vegastem podu ... Prej je komaj tu pa tam pomislil nanjo. Leta, ko je drobcena, živahna kot miška letala okoli bajte. Dekletce se ga je skoraj balo, zmeraj ga je plaho gledalo z velikimi očmi. Ko se je po vojni vrnil domov, se je začudil. Angelca se je bila v štirih letih potegnila v deklè. Odšla je v mesto, si dopisovala z materjo; včasih je le mimogrede izvedel, kako se ji godi. Razvila se je; v mestnih cunjah se mu je zdela nekam tuja, bil je v zadregi pred njo. Njen obraz ga je živo spominjal na Malijo. Ista lica, isti lasje, iste oči. Bilo mu je, kakor da je nekaj pozabljenega seglo iz daljave in se mu toplo dotaknilo duše.

»Zdaj boš morala ostati doma,« je rekel z vzdihom. »Ne gre drugače.«

Angelca se je obrnila na peti in po strani premerila očeta.

»Saj ne mislite resno?« se je zavzela. »Da bi se kdaj vrnila k tej bajti?« In se je znova osuknila. »Ne bom več nosila košev.«

Odzibala se je v kot in si ogledovala podobe na steni. Mihale ji je sledil z očmi. Tiha misel, da bi mu hči nadomestovala Malijo, se mu je za zmeraj razdrla. To je lahko pričakoval. Angelca je bila le po vnanjosti podobna svoji materi, drugače pa vsa njegova. Tega se je šele v tistem hipu dodobra zavedel. Ni ji do zemlje, stremi po čem lažjem, boljšem. Laskalo mu je, hkrati pa ga je zbudila skrb, da se je zgrabil za čelo.

»Jaz tudi ne bom zmogel vsega,« je zastokal.

»Pa prodajte! Prodajte to beračijo.«

»Kaj potem? Od česa naj živim?«

Angelca je pobrisala prah s klopi in sedla. Strmela je v očeta. Kako nebogljen se ji je zdel, brez moči in brez svéta kot otrok, ki se je izgubil v gozdu!

»Omožila se bom,« je rekla. »Mislim, da ne bo dolgo, da se omožim. Potem vas vzamem k sebi. Kakor hitro se nekoliko uredim, vam bom pisala ... Kako poleno mi boste scepili, ne bo se vam slabo godilo ...«

Mihale je bolščal v hčer. Ali je to resnica ali laže iz sočutja? Verjel je rajši v dobro kot v slabo. Ni si belil glave, koga bo vzela; pred očmi mu je migetala podoba gospé, ki toliko premore, da lahko tudi njemu na starost odrine kos kruha. Zmeraj se je rad vdajal sanjam. Tih, veder nasmeh mu je legel na lica.

»No, če je tako ...« je zajecjljal.

stuljeno – zvito, sključeno
 osukniti se – obrniti se
 vnanjost – zunanost
 brez svéta – brez nasveta

(Vir: France Bevk: Bajtar Mihale. Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1965. 216–217.)

NAVODILA

Opreделите odlomek glede na **književno zvrst** in ga **povzemite**. **Izberite problem** oziroma prvo odlomka in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku in na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

Prazna stran